

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : डिसेंबर – २०२२

प्रथम वर्ष

सत्र – २

विषय:- योगतत्त्वज्ञान (भाग-२) (YC – 201 / YC-2011)

दिनांक : १३/१२/२०२२

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते. दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.
  ४. आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १) दर्शने कोणती ती सांगून त्यांचा थोडक्यात परिचय लिहा.
  - २) अष्टांग योग विशद करा.
  - ३) पतंजली मुनींनी सांगितलेल्या योगमार्गातील अडथळ्यांचे सूत्र लिहून अडथळ्यांचे वर्णन करा.
  - ४) पातंजल योगदर्शनात किती सूत्रे आहेत, त्याची विभागणी किती पादात केली आहे ते सांगून त्याचे वर्गीकरण सविस्तर लिहा.
  - ५) यम पालनामुळे कोणत्या सिद्धी प्राप्त होतात ?
  - ६) अनुबंध चतुष्टय संकल्पना थोडक्यात सांगा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- १) योगसूत्रातील योगाची व्याख्या सूत्र लिहून स्पष्ट करा
  - २) कोणत्याही एका दर्शनातील योग संकल्पना स्पष्ट करा.
  - ३) अष्टांगयोगातील नियम लिहा.
  - ४) तत्त्वज्ञानाचे स्वरूप थोडक्यात सांगा
- प्र.३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- १) आसन
  - २) क्रियायोग
  - ३) महर्षी पतंजली
  - ४) प्रत्याहार

Translation in English

SUB – Yoga Philosophy (Part-2) (YC – 201/ YC-2011)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.
  - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
  - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail (Any four) (40)

- 1) Write a brief introduction to Darshans by stating what they are.
- 2) Explain Ashtanga Yoga.
- 3) Describe the obstacles by writing down the Sutra of the obstacles in the path of yoga mentioned by Sage Patanjali.
- 4) By telling how many sutras are there in Patanjala Yogadarshan, how many parts are they divided into, Write its classification in detail.
- 5) What siddhis are attained by observing Yama.
- 6) Briefly explain the concept of Anubhandh Chatushtya.

Q.2. Answer the following questions in short (Any Two) (10)

- 1) Explain the definition of Yoga according to Yoga Sutra by writing a Sutra.
- 2) Explain the concept of yoga in any one darshan.
- 3) Write the Niyam according to Ashtanga Yoga.
- 4) Briefly describe the nature of philosophy.

Q.3. Write Short Notes (Any Two) (10)

- 1) *Aasan*
  - 2) Kriya Yoga
  - 3) Maharshi Patanjali
  - 4) Pratyahara
-